L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 6 DE JANER DE 1911

NÚM. 1671 — ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims — Atrassats: 20

L'HISTORIA ETERNA

—¿Què vol dir, avi, «any nou, vida nova»?
—Que'ls joves van fentse vells, y els vells se'n van al calaix.

Per la pau de la ciutat

Any nou, vida nova

Els barcelonins pacifics y honestos tenim al damunt un'altra era de turbulencies seguida dels corresponents disgustos y sobressalts.

La política, la malhaurada política que a tanta gent ha perdut, regna y domina per tot. La qüestió més insignificant relacionada ab la marxa de l'Ajuntament—poso per exemple—pren unes proporcions mai vistes ni somniades. Potser—encara que l'Alomar ens titlli després de retardataris—l'hora es arribada de que'ls ciutadans sensats, els homes qui no estem per broquils, pensem en llensarnos al carrer al crit significatiu de: *menos política y més administració!*

Lo que està succeint no pot anar. Això no admet discussió. Es de tot punt impossible permetre per més temps el que, pel mer fet d'ornarse ab el calificatiu de politics, tinguin uns quants senyors a la seva mà el pertorbar el sossego de tota una ciutat ab les seves rencunies, les seves divisions y les seves antipaties.

Ja n'hem parlat prou de la política! N'estem fins al cap d'amunt de baralles y disputes. Diria's talment que fòra dels assumptes de la Casa Gran, llevat de les diferencies que separen als lerrouxistes dels de *La Lliga,* y als del C. N. R. de tots plegats, no tinguem els ciutadans de què ocuparnos. Y es això lo que no pot seguir. Tant més quan sembla que la cosa no porta camí d'acabar, per ara.

Després de les renyines del Consistori, no ens mancaven sinó els debats del Congrés, seguits dels aconteixements a que'ls mateixos han donat lloc. Com si diguessim tres tasses pel cas de que no haguessim volgut caldo!

Doncs, be: lo que deia. Ja es hora, me sembla, de que per les forses vives se prengui una determinació. Y pera acabar d'una vegada ab aquesta tensió d'esperit a que se'ns ha condemnat a viure proposo un medi, al meu entendre no per senzill menos eficas. Isolem la Barcelona treballadora, inteligenta y espiritual de la Barcelona política, de la mateixa manera que pels homes prudents s'allunyaria un país prosper y sà d'un focus d'infecció encomanadissa.

Més clar. Se tracta, senzillament, d'escullir un paratge, una illa d'esser possible, y allotjar en son interior la política y els seus conreuadors. Dono la preferencia a una illa tota vegada que, segons autorisadíssima opinió, millor que la guardia civil, preserva el mar al continent de tota relació directa y continuada entre'ls habitants de l'un y l'altre lloc.

An aquesta illa podria confinarsehi tot lo que ajuda a fer política, com són els presidents de casino, aspirants a regidor, regidors efectius, diputats, pretendents a esserho, etc., etc. En una paraula y per acabar: tota aquella gent que, d'aprop o de lluny, per les seves iutrigues, per les seves paraules, pels seus discursos, per les seves ambicions, fastigueixen al reste dels mortals, pertorben la normalitat, contribueixen al desordre, promouen enfados, y s'empenyen en fernos aborrible l'existencia.

Rellegats en un territori fortificat, sense comunicació ab el demés món, aquets bons senyors que veiem ara fer mans y mànegues pera acaparar constantment l'actualitat, podrien bescantarse al seu gust, bofetejarse si ho volien, tramar intrigues y conspiracions, contradirse y, en fí, desdirse avuí de lo que ahir haguessin convingut. No haventhi qui ho sapigués, les seves tasques ens tindrien sense cuidado. Els canoners guarda-costes ens dirien, de quan en quan, haver notat la remor d'un soroll precursor d'algun cataclisme pel cantó de Fernando Poo, o de la Gomera—torno a posar per via d'exemple.—Els qui aquí haguessim quedat ens fregariem llavors les mans de gust, a l'hora que diriem, satisfets:

—*Ara sembla que va be...*

Convé notar igualment que, privats de public que'ls escoltés, no fora gens dificil veure com els nostres politics perdien menos temps en discussions inutils y lluites esterils. Tampoc es aventurat suposar que potser s'esmenarien, decantantse pel costat de la serietat.

Per lo demés, encara que les seves controversies fossin tan llargues, tan pesades y tan dolentes com són ara, hi hauria la ventatja d'estalviarnos el martiri que'l coneixerles representa. Ab que cada sis mesos se fixessin per les cantonades de la metròpoli les decissions preses pels assambleistes ne tindriem ben be prou. De tard en tard, per un telegrama publicat en algun que altre diari, vindriem en coneixement de que lo de les aigües està resolt, de que en Mir y Miró s'ha enfadat, de que en Vinaixa s'ha sortit de mare, de que en Lluhí ha desentranyat el verdader concepte juridic de determinat emmaranyat assumpte, de que an en Corominas li havia novament escapat el tren..., de que en Prat de la Riba havia sigut homenatjat... y de que'l dèficit de la Ciutat aumentava cada dia.

L'opinió sensata s'emocionaria una estona cada sis mesos. El dia que això succeís veuriem les Rambles un xic més animades que de costum. Al esser l'endemà hauria oblidat el poble les noves del dia abans, prenent dels aconteixements telegrafiats allò que bonament li semblés.

Ab això y ab establir una pena lo més forta possible pera esser aplicada als qui, presos del mal d'anyorament, volguessin repatriarse, estariem, penso, al cap del carrer.

No crec anar equivocat dient que sols el dia que'ns decidim per un medi com el que acabo d'exposar ens serà possible tornar a Barcelona la calma, la prosperitat y el seu bon humor tradicional, coses que semblen, ai!, haver desaparegut pera sempre d'entre nosaltres.

Què'n pensen?

Boy

□□□

ANY NOU...

I

Marit y muller. El marit, després d'un llarg rato d'estar fent sumes y restes, deixa a un costat el paper aont les feia y, ofegant un sospir, que ni ell mateix sabria dir si li ve del cor o de la butxaca, desclou lentament els llavis.

MARIT.—Escolta, noia.

MULLER (*que está fullejant un periodic de modes*).—¿Què?

MARIT (*molt carinyós*).—No't disgustis, eh?, però necessito parlarte ab tota franquesa.

MULLER.—¡Quina cara poses més sèria!.. Què m'has de dir?

MARIT.—Que això no marxa be. Acabo de fer el nostre balans, y...

MULLER (*rient*).—Oh! ¿Son qüestions *financieres,* que dius tu?... Quasi m'havies espantat ab els teus solemnes preambuls.

PROFECIES PERA 1911

El mar seguirà bastant envalotat

Se vaticina un gran terremotó

Tindrem ocasió de contemplar un eclipse

Veurem passar més d'una estrella fugitiva

Y una gran sequía

Continuarà el temps huracanat

Ab festes ó sense, sovintejaran les pluges

No 'ns escaparem d'alguna pedregada

A la tardó hi haurà plaga de mosquits....

Y, al hivern, uns freds que fins se glassaran els ases

Dionisio 2º

MARIT (*encara més serio que al principi*).—No t'ho prenguis en broma, que la cosa es molt grave. El desequilibri entre'ls nostres gastos y els nostres ingressos s'ha accentuat de tal modo que, ara que comensa l'any nou...

MULLER (*tornant a riure*).—Vaja, sí; el senyor ministre d'Hisenda vol aixugar el dèficit, y ve a proposar...

MARIT.—Economies; sí, senyora, economies...

MULLER (*formalisantshi una mica*).—Veiam, digues la veritat: ¿de quant ens hem atrassat aquest any?

MARIT (*donant un vistasso al paper dels números*).—D'algunes centes pessetes...

MULLER (*ingenuament*).—Y... ¿es molt perjudicial, això?...

MARIT.—Tu diràs!... Tot lo que no sigui nivellar el pressupost, es viure en una situació falsa. Per lo tant... (*S'atura.*)

MULLER (*completament sèria y ja convensuda de que ell té raó*).—Digues, digues... El to ab que'm parles me fa compendre que la cosa va de veres. Mana y obeiré.

MARIT (*enternit*).—¡Est un angel!

MULLER.—¿Què vols que fassi?

MARIT.—En una forma o altra, es necessari disminuir els gastos.

MULLER.—¿Molt?...

MARIT (*tornant a mirar el paper de les sumes y restes*).—Pera nivellar, tan sols pera nivellar, convé estalviar cada mes...

MULLER.—¿Quant?...

MARIT.—Trenta pessetes.

MULLER (*rient*).—Ah.... Això rai!... Trenta pessetes s'escatimen de qualsevol banda...

MARIT.—¿Sí?... A veure... ¿d'aont penses rebaixarles?... Explica't.

MULLER (*després d'un moment de reflexió*).—No; la veritat es que... del modo que avui estan les coses... Trenta pessetes... trenta pessetes... ¡Va tot tan car!...

MARIT (*persuassiu*).—Podriem castigar el gastos de taula. Verbi gracia, els postres... ¿Per què n'hem de menjar mitgdia y vespre?...

MULLER.—Es cert!... Queden suprimits els postres del sopar. Això, al cap del més, representa un estalvi de... vuit pessetes.

MARIT (*content*).—Molt be!... Una altra cosa... En lloc d'anar al teatre cada diumenge, podriem anarhi un sí y un no.

MULLER.—Ab lo qual tindriem...

MARIT.—Dèu pessetes més d'estalvis. Dèu y vuit, ja són divuit.

MULLER.—Endavant!... Què més podriem suprimir?

MARIT (*vacilant, com si no gosés dirho*).—Quant te'n fas de la pentinadora?

MULLER.—No parlis més! Fòra pentinadora!... Tot serà qüestió, per la meva part, de pendre una mica de paciencia. Són set pessetes menos. Divuit y set...

MARIT.—Vinticinc... ¡Magnific!... Falten no més cinc pessetes...

MULLER.—Que les pots estalviar tu anant y venint del despaig a peu, en comptes d'agafar el tranvia com fas sempre...

MARIT.—¡Just! ¡Ja està resolt el problema!... ¿Veus, quan en un matrimoni hi ha seny y armonia, com pera tots els conflictes se troba solució?...

MULLER.—¿Estàs content?

MARIT.—Contentissim!... Tant, que crec que això s'hauria de celebrar d'una manera digna. Mira, són les set... Arréglat y anirem a sopar al *Mundial Palace*...

MULLER (*abrassantlo*).—¡Ets el més amable y galan dels marits!...

MARIT.—Y tu la més aixerida de les ratetes blanques!...

II

La parella ha acabat de sopar.

MARIT (*cridant al mosso*).—Pssst!... La nota.

Moments després el dependent li entrega una tireta de paper ab números y, discretament, s'aparta de la taula.

MULLER (*al marit, en veu baixa*).—Quant es?

MARIT (*palid y ab veu tremolosa.*—Seixanta pessetes.

MULLER (*espantada*).—¿Es possible?

MARIT (*repassant la nota*).—Vaia!... Mira... Ostres, vins, xampany... Seixanta, seixanta pessetes justes!...

MULLER (*ab tristesa*).—¡Els estalvis que hem de fer en dos mesos!...

MARIT (*quasi plorant*).—Sí!... Els estalvis que hem de fer!... Perquè, per ara, encara hem de comensar a ferlos...

A. MARCH

Profecies polítiques pera 1911

INTERVIEWS AB ELS NOSTRES PROHOMS

Martí y Julià

El doctor sortia de l'Olimpo, no expulsat pels Deus, sinó aplaudit pels reconsagrats, als quals acabava de dirigir la paraula.

—Me sento fadigat y seré molt breu—va exclamar.—Mirat ab el microscopi de la meva clínica, aquest any que comensem se'ns presenta com un cas bonic, un cas que jo, metge alienista,'m permeto dirne un cas de morbosisme politic progressiu. L'any no es més que un curs academic; doncs, be... En aquet curs, com en el passat, y en l'altre, y en el de més enllà, els partits catalans se disputaran les falses posicions ab la mateixa fobia de sempre, comensament del funest deliri de grandeses que podria molt ben acabar ab una aixecada de monument an en Lluhí a la plassa d'Urquinaona, y que, en realitat, tindria tot el valor d'una aixecada de camisa.

Jo, com a tothora, m'ho miraré desde la barrera, desde'l meu niu blanc, desde la meva torre d'ivori; faré de bon jutge, fiscalisaré, aprovaré, desaprovaré, sentenciaré, però, com que tinc molt arrelat el sentiment de familia, y tots ne som, de la gran familia catalana, acabaré sempre per perdonarlos a tots. Y aixís successivament, *vice-versa* y *verbi-gracia*. Jo sols exigeixo una cosa: el reconeixement de la llengua. Això es: que se'm reconegui la llengua. Un cop reconeguda la meva llengua, trobaran que..., gracies a Deu, no hi tinc pèls.

Emili Junoy

Vam ensopegarlo al mitg de la Rambla.

—Què li sembla que succeirà aquest any, *don Emilio*?

—Ah..., que vindrà, indispensablement, una conjunció favorable a la pau dels esperits.

—Y no s'exposen ab això a facilitar an en Maura la tornada al poder?

—Momentaniament potser sí, però tindrem pau, y tolerancia, y respecte a les idees, y això, no dubti que es caminar en direcció a la democracia y a la República. En Maura!... Me fan riure... Què va fer en Maura, al cap d'avall?... Molt pitjor hauria estat en Moret, al seu lloc..., y el mateix Lerroux President de la República, si se li haguessin alsat en armes els realistes... Això's veu d'una hora lluny... En Maura!... En Maura sols té un defecte: el ser maurista. Si el quefe dels conservadors fos conservador a seques, sería, després d'en Cambó, l'home més simpatic de les terres ibèriques. Hem de ser llogics,senyors...Llogics y practics..., o sinó no anirem mai enlloc, no més que, els estius, a Puigcerdà... En Maura! Cal reflexionar molt... Pitjor es en Julio y som d'allò més amics... No's pot matar tot lo que es gras... An en Maura jo li he dit moltes vegades... Estic tip de dirli: «Vostè ab una mica de vernís democratic, viuria, políticament, més anys que *La Publicidad*... Y cuidado que, al dir que alguna vegada he parlat ab don *Antonio* no vol dir que senti cap simpatia per la seva política, molt al contrari, perquè tot lo que m'ha de donar ell ja ho tinc en finques y en obligacions... Però la principal obligació es fer les coses ab bona diplomacia. Jo crec essencialissim aprofitar l'actual moment politic pera intentar una nova *solaritat* ab totes les forses vives de Barcelona, sinó de Catalunya, pera no desferla

fins que veiem enderrocat pera sempre l'enemic comú, aquesta nyebicracia intolerant de que estem infestats y que'ns amenassa ab acabar ab Catalunya, y ab Barcelona..., y que acabaria ab Espanya si no fos que'ls detritus de totes les provincies venen a procrear a casa nostra. Aquí té'l meu pensament, y no'm fassi dir res més perquè'l temps es or, y d'ensà que porto el tinglado del diari no m'entenc de feina.

Prat de la Riba

El president de la Diputació ens va rebre ab aquella amabilitat y aquell posat de «f..... aquí que no tinc butxaques» que'l caracterisen.

—Volen saber la meva opinió sobres l'any 1911?... Doncs ja hi poden pujar de peus. Jo no necessito aixecarli la qúa pera coneixer si serà mascle o femella. Per bo que sigui, l'any que acabem d'inaugurar, no ho serà mai de molt tant com el passat, que ha sigut pera mi *el millor de la meva vida*... Ja ho deuen saber que dintre de l'any 910 va tenir lloc el meu homenatge... Figuri's, doncs, si el que ve pot superarlo en merits... Ni els mils!... Políticament, el nostre grupu's mantindrà com fins ara. Ideal?... Monopolisar l'amor a Catalunya. Programa?... El que l'actualitat ens brindi. Fins ara s'ha dit que l'ocasió fa'l lladre... Doncs be... Si li agrada, pot arreglar el refrà dient que l'ocasió fa'l regionalista. Y no li haig de dir res més. Pera fer política, abans que tot, s'ha de viure, y pera viure no hi ha com obtenir plasses, aceptar condecoracions, assolir actes, guanyar concursos, fèrse donar carteres de viatge, etc... Els nostres són tots gent convensuda, y demà que a la plassa de la Cucurulla no'ns hi fessim la videta, el mestre ja va ensenyarnos el camí: Ja sabem ont cau el carril de Sant Joan de les Abadeses.

Francesc Cambó

L'ilustre *leader* baixava les escales del seu domicili del carrer de Girona en el moment en que nosaltres, tot aixugantnos els peus a l'estora-passillo de la sumptuosa entrada, preguntavem per ell a la no menos ilustre portera.

—El senyor Cambó?

—Mirisse'l...

—Don Francesc!... Ab permís... Quatre paraules tan sols... Quins vaticinis té fets, vostè, respecte l'any 1911?

—No més que dos, però tots dos seran *faustos* y tindran caracter de grans aconteixements.

—Ah, sí?

—Vaya!... Ja'ls pot donar per descomptats. Y que tots dos influiran transcendentalment en la política y en l'Estat. El primer aconteixement el constituirà la tornada del meu gran amic Maura al poder. El segon la meva adhesió al sant matrimoni.

—Però, com?... Vol dir que'l seu casament, una cosa que atany sols a la vida privada, a lo intim, a lo particular, pot influir pera res en el curs de la política espanyola, ni tan sols en la catalana?

—Ja ho crec!... No veu que allavores penso fer bondat de la bona y m'hauré de despedir pera sempre d'Afrodita, la meva musa inspiradora...

Pere Corominas

An en Pere varem toparlo casualment a la Plassa del Pi. El vam atrapar comprant dos porquets, una gallina y un *pagès de remenses* en una parada de la fira de pessebres...

—Estic amoinat, tinc el cap espès,—va dirnos.—Ja acabo de perdre la fe en el Kempis. Ja no crec en Epictet..., figuri's si creuré en l'eficacia de l'any que acaba de debutar. Ara mateix anava a comprar una figureta que representa l'*angel exterminador* y m'adono que s'assembla an en Marial. Mirisse'l: el mateix cap botarut, la mateixa mirada de bou, la mateixa mala sombra... Vegi si això no es un mal símptoma... Si no n'hi ha pera enviar l'austeritat a passeig... Jo no sé, aquest home... per mi les escombraries li han pujat al cap... Aquest empenyo que té en semblarse a les figures de pessebre!... Això'ns perjudica... Ja ho comprèn vostè mateix que a l'esquerra, tal com jo la tinc pensada, no hi caben les figures de pessebre... Y menos *angels exterminadors!*... Ont aniriem a parar!... Si no fos per allò de la disciplina cregui que ho engegaria tot a rodar... Emanciparia an en Junoy, emanciparia a l'Alomar, an en Marial, y ens ho fariem en Pous, en Tarragó y jo... Així, al menos, quan rebriem un cistellet de maduixes, ens en tocarien unes quantes més a cada hu...

—Be, però ¿quina profecia es la seva, respecte a l'any nou?

—Esperi's, deixi'm ficar els porquets a la butxaca, que no se'm trenquessin... Profecia, diu?... Que si després de posarhi el coll, y de l'acte disciplinari de cà'n Vallès, y de l'Assamblea, la gent del partit no se m'encarrila, en faré una de les meves, una de grossa, que serà *sonada*, que se'n parlarà molt..., que poc se la pensen...

—Què farà?

—Un llibre de versos.

Eusebi Corominas

Com que devia olorar que nosaltres erem dels de «Adelante siempre—siempre adelante», la minyona'ns va fer passar endavant, y al cap-d'avall del corredor varem trobarnos ab una porta mitg ajustada.

—*¿Se puede?*

El pobre *Sebio* estava prenent un bany, tot ell ficat dintre la banyera.

—Vostè sempre la gran netedat, eh?

—Ab molta honra, sí, senyors... De cos y de conciencia. Què se'ls ofería?

—Un petit judici de l'any nou.

—Que es extrany que's recordin de mi... Si ja no se'n recorda ningú, de mi!... Ja no'm deixen tenir veu, ni vot, ni crosses... Que sé jo, lo que passarà!... Jo, la única cosa que'ls asseguro, es que hi haurà mullader...

Y, al dir això, 'ns esquitxava brassejant y camejant enfòra de la banyera.

Y, allargantnos l'*esquerra*, afegí, tot concirós y ab una veu d'ultra-tomba;

—No ho veuen?... Soc home a l'aigua!

Vallès y Ribot

A l'entrar a casa seva varem sorpendre'l pintantse'l bigoti, davant del mirall.

—Continui, continui... No portem cap pressa...

—Entrin, entrin; si ja no es cap secret pera ningú, ni pera mi mateix.

—Y doncs, com se prepara aquest any politic?

—Perfectament; no's pot pas presentar millor. Ja veuran quin discurs, el meu, a l'Assamblea de les Esquerres. Potser no n'he fet mai cap de tan llarg!... Ab ell penso solidificar d'una vegada pera sempre el gran partit de l'U. F. N. R.

—Y no li fan por les excisions que's dibuixen fa temps en l'horitzó?

—Y cah, home!... No ha vist lo que acabo de fer ara mateix ab un *hijo malo* que estava a punt de mereixe's la segona part de l'auca?... Ningú com jo pera apedassar les *rencillas* polítiques. Soc una meravella; m'ho reconec. Els salons de casa meva no són salons, són un veritable temple conciliatori. Ja saben que pera això y pera lo altre...*'m pinto sol.*

Gabriel Alomar

A l'Alomar l'hem hagut d'anar a pescar al moll; a pescar, en el sentit de trobarlo, no en el sentit de treure'l de l'aigua, que ell s'aguanta ferm entre'ls pocs politics que no hi cauen. Poeta com es, més aviat va arran de nuvols que arran de terra. Y el secret de que ell vagi pels nuvols, nosaltres, els intims, ja'l sabem: Stratus?

—L'any onze—ens ha dit en Bieló—serà tan prolific en aconteixements com jo en idees y en quitxalla. Abans de que ell termini penso ensajar el meu pampolitisme, que es una cosa que's portarà molt y que, ab tot el meu sentiment, farà tronar y ploure. Ara, pera donar gust a l'Unamuno, descansaré uns dies. Me veig precisat a entornarme'n a l'illa. Desde allà veuré cristallisar el meu somni nivellador de les dues ciutats, la de pedra y la d'idees. Si, com ho espero, cristallisa aviat en forma de calzer, vindré tot seguit a consagrar la meva missa socialista als grans Deus, entre nosaltres. Sumarme en la gran urb!... en el nucli vivent de la meva estimada Ciutat!... oh, llèpola facecia!... Una sola cosa m'amoina al pensar que haig d'empadronarme a Barcelona, y es que ja no podré enviar desde Palma els versos pels Jocs Florals.

—Be, home..., deixi's de poesia y digui: ¿Què n'opina, vostè, de l'any politic 1911? Com se presenta?

—Permeti'm que això m'ho reservi. Serà motiu pera una tercera conferencia.

—Ont pensa donarla? al Capitoli?

—No.

—A la Roca Tarpeya?

—A la roca... t'*aguardo*...

MOTIU PODERÓS

—Vostè, senyoreta, no havia de casarse ab un vocal associat?
—Sí, senyor, però vam renyir... No'm vui exposar a que'm tiri els «pressupostos» per terra.

El remei

Fa un grapat de setmanes que a Barcelona quasi be tothom se plany, ab amargor y ab ira, de les inacabables desgracies del govern municipal lerrouxista. En totes les formes y en tots els tons se posa de relleu el gros perjudici que l'actual dominació lerrouxiana causa als interessos de la Ciutat. Se senyala el mal, se descriu el mal, se crida dolorosament al sofrir la punyida del mal...

Llevat dels que, políticament o personalment, s'aprofiten de la pèssima administració dels titulats radicals, tothom està d'acord en que Barcelona pateix una malaltia de gravetat. Però heusaquí que, al tractarse de les causes del mal, y del remei que cal aplicarli, els parers són divergents, y molts d'ells demostren en part de l'opinió barcelonina una lamentable desorientació.

El parer que més abunda es el representat per aquells que s'exclamen aixís:

—¿Les veieu, ara, senyors de la dreta y senyors de l'esquerra, les funestes conseqüencies de les vostres divisions? Si vosaltres haguessiu lluitat units, els lerrouxistes no haurien tingut majoria de regidors al municipi, y Barcelona no hauria hagut de passar per la tristesa y per la vergonya d'esser saquejada per la colla de la gana. Ja podeu, doncs, prepararvos a deixar de banda les vostres divisions y a unirvos tots en les eleccions vinentes pera foragitar el lerrouxisme de Cá la Ciutat y treballar plegats en bé de Barcelona...

D'aquesta manera parla molta gent. Y nosaltres, a l'escoltarla, pensem en la deplorable miopia política que tals paraules acusen. Dels mals que sofreixen Barcelona y Catalunya potser el pitjor no és el del lerrouxisme, sinó el d'aquesta miopia que no deix veure el bon camí als elements catalans y que'ls fa embrancar per camins enganyosos, al cap d'avall dels quals no hi ha res més que un precipici, dissimulat com un parany.

Solidaritat barcelonina: això es lo que avui ja s'està presentant com l'unic remei del mal lerrouxista. Se diu que'ls radicals,

ab 30.000 vots, tenen majoria, perquè l'Esquerra catalana, que'n té 24.000, y la Lliga, que'n té 16.000, han lluitat separadament. Que s'ajuntin els vots de les dugues darreres forses, s'afegeix, y el problema queda resolt.

A nosaltres no'ns ha convensut mai aqueixa mena de comptes, en els quals en *Pol*, de *La Veu*, es especialista. Es veritat que l'aritmètica, sumant 24.000 y 16.000 obté un total de 40.000. Però la política electoral no constitueix una ciencia exacta, ni es aritmètica pura. En moments politics, culminants, favorables a una coalició, 24.000 y 16.000 fan no 40 000, sinó 50 y fins 60.000 vots. En altres circumstancies, els mateixos sumants no donen més que un total de 35.000 o 30.000 vots. Per això un tenedor de llibres serà sempre un mal calculista electoral. En les eleccions hi entra, al menos, tant de psicologia com d'aritmètica. De lo que acabem de dir, a Barcelona n'hem tingut contundents exemples en els darrers anys. Les eleccions de diputats a Corts del dia 21 d'Abril de 1907 oferiren una suma de vots ab increment. Les del mes de Desembre de 1908, en les quals la Solidaritat perdé el *copo*, oferiren una suma ab minva. Aquets fenomens són naturals en materia d'eleccions y de vots, y els que'n prescindeixen cometen una greu errada. Y d'aquí ve que pot ser mentida allò de «tres y dos, fan cinc».

***

¿Vol dir lo que acabem d'exposar que'l factor aritmetic no té importancia en unes eleccions? Res d'això. Ne té, y molta. Però no cal fiarse de les taules de sumar.

En aquet mateix terreny aritmetic, l'injusticia del sistema electoral es tremenda. Mentres 30.000 votants lerrouxistes tenen 29 regidors, els 40.000 electors de l'Esquerra y de la Lliga no més ne tenen 21. En bona aritmètica, el nombre de regidors hauria d'esser a l'inversa. Ara tenim que una minoria ciutadana es una majoria consistorial y que'ls menos governen als més.

El vigent sistema electoral, sobretot per lo que afecta a les eleccions de regidors, més que una lluita en que guanya qui té més vots, es una loteria en que guanya qui té més sort. Segons com se distribueixen els regidors y els vots en els diversos districtes, se té majoria o minoria, se guanya o's perd. Pera obtenir un bon resultat, no n'hi ha prou ab aplegar molts vots, sinó que cal que estiguin favorablement distribuits.

Y an aquet mal sí que cal cercarhi cura. Pera treure el govern municipal de les mans o de les ungles lerrouxistes no es necessaria una coalició, la qual, per altra part, té nombrosos inconvenients: n'hi hauria prou ab establir un sistema electoral més perfecte, més moral, més just: el de la representació proporcional. Aquet sistema es perfectament factible en les eleccions municipals. Se podria fer sense cap dificultat un colegi unic de la Ciutat de Barcelona, y cada candidatura obtindria un nombre de regidors proporcional al de votants.

¿Per què no s'emprèn en aquet sentit una activa campanya, sobre tot ara que hi ha plantejada en el Parlament espanyol la qüestió de la reforma electoral?

WIFRED

MUNICIPALESCA

Mancats de temps pera res més, deiem la setmana passada esser la nostra opinió la de que tots y cada un dels senyors que componen la junta de vocals associats sabria, en aquesta ocasió com mai, deixar l'honor seu, que les circumstancies han volgut que fos el de Barcelona, al lloc que de dret li correspon. Que una cosa es *fer* de regidor, y un'altra molt diferenta esser ciutadà barceloní.

A l'escriure les ratlles anteriors era massa aviat pera formar judici respecte de lo que en la sessió en que'ls pressupostos van esser discutits pogués passar. Avui, al cap de vuit dies de l'acord consistorial, sobra lo que respecte de l'acte acomplert pels vocals associats poguessim dir.

L'actitut en que, davant per davant de la majoria lerrouxista,—confeccionadora y responsable del pressupost pera l'any que ara comensa—els vocals associats sapigueren colocarse, es digna del major aplaudiment. *La reventada a la llista civil* de la cort de *don Alejandro* obeeix, més que al proposit de combatre els desacerts que en ella puguen con-

SILUETES IBISENQUES

Un avi de casa bona.

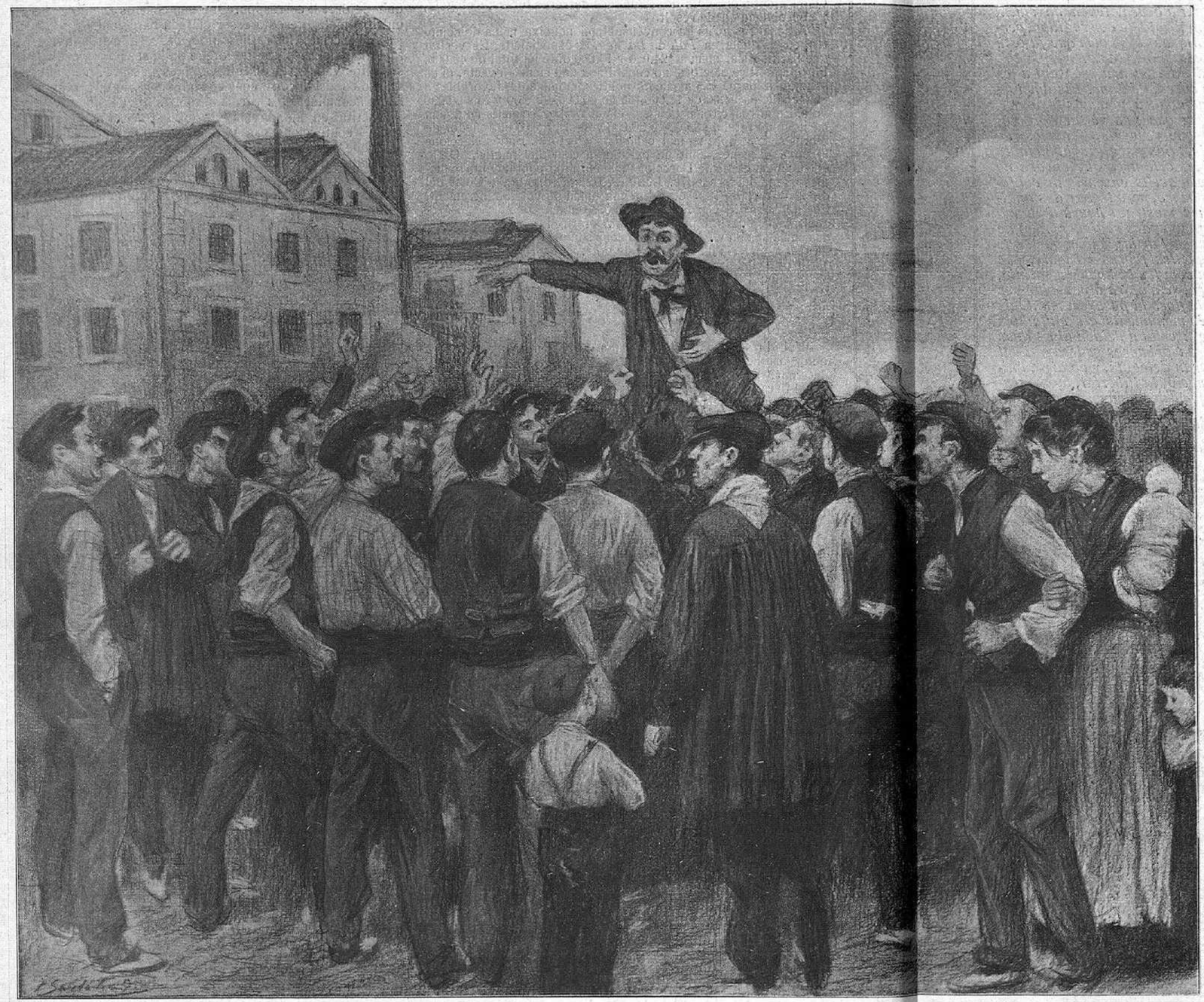

EL TEMA DE CADA DIA

—Vaig a acabar... ¿Esteu tots conformes en declarar la vaga?
—¡Síííu!

tenirse, al de formular un solemne vot de censura contra els homes que han fet de l'hisenda municipal menjadora d'unes quantes dotzenes de famolencs.

Algú ha fet patent la seva disconformitat ab l'actuació dels vocals associats, que, segons del cantó que bufa el vent, se veuen tots els anys acaronats, festejats, objecte de totes les deferencies y totes les atencions per part de la fracció que a Cà la Ciutat integra la minoria. Qui sab si no passarà gaire temps d'aquí al dia en que tocarà als lerrouxistes, que ara els bescanten y malparlen, amoixarlos y rentarlos la cara, a l'hora que'ls fassin objecte dels més entusiastes afalacs!

Les diatribes contra l'actuació dels vocals associats no constitueixen, per altra part, cap nou aspecte en la vida municipal. Clar que es de doldre que elements extranys a la municipalitat, persones que romanen tot l'any a l'ombra de les nostres lluites civilistes, orfes, sovint, de tot idealisme, fixa l'atenció en els baixos interessos que'n diuen *materials,* tinguin a la seva mà capgirar o destruir l'obra aixecada pels representants del sufragi en llargues hores d'estudi y treball d'observació.

Però què hi farem? En tant les coses siguen com són, no'ns queda altre remei que acceptar l'ingerencia dels vocals associats, y per ditxosos podem darnos si, com acaba de succeir, saben oposar a la disbauxa d'un aplec de desatentats, la protesta de l'opinió barcelonina que estima el creixement y el desenrotllo de la urbs.

Alegremnos de que, per aquesta vegada al menos, hagin encertat els vocals associats a ferse interpretadors de la desconfiansa y el fastic sentit per la ciutat vis a vis dels qui's diuen els seus administradors.

***

Y condolemnos a l'ensemps de que, ab tot y la nostra bona voluntat, no siga la felicitació que als vocals associats endressem tot lo entusiasta y xardorosa que nosaltres hauriem volgut.

Ens mou a posar restriccions a l'elogi el fet de que, abans de negarse a aprovar el pressupost, haguessin donat la seva conformitat a dos projectes tan ruinosos y descabellats com ho són el de la *llimpiesa de cloaques de l'ai.xamplis* y el de *recullida d'escombraries,* combatut aquet darrer ab tanta fermesa com bona voluntat per la minoria *netament* esquerrana, que ajuntà a la seva veu la del regidor regionalista senyor Nualart y la del radical senyor Sol y Roigé.

Aprovat el *projecte*, no podem menos que felicitar al senyor Marial, esforsat campió de les glories d'en Serra Sulé. En aquet punt no podem tampoc passar per menos que per descobrirnos davant del *Foment d'Obres* y *Construccions,* que ab tants y tan bons *amics* compta en el si de la nostra corporació municipal.

Que a uns y a altres el tinga en compte Barcelona las mena de serveis ab que l'obsequien... y que passin aviat els dies que manquen pera que aquets regidors deixin el carrec.

***

Una nota ben curiosa pera acabar.

Una mà inconeguda ens envia, pel correu interior, les ratlles que venen a continuació. No les hauriem donat a la publicitat, si la conducta observada pels més directament aludits per l'autor de la carta no coincidís ab lo que en ella aquet mateix exposa.

Diu com segueix:

«Senyor Director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

»Distingit senyor:

»Tota vegada que'l setmanari de la seva direcció ve ocupantse un dia y altre dels *affaires* municipals ab tan grossa independencia de criteri, ¿per què no mira d'esbrinar la causa del mutisme observat per *El Diluvio* enfront del *Projecte de llimpiesa pública y domiciliaria* aprovat per l'Ajuntament?

»Aixís tal volta podria saber lo que puga haverhi de cert respecte de determinades gestions practicades per un regidor de la majoria radical prop d'*El Diluvio,* y que han donat per resultat el silenci d'aquet diari en l'assumpte de la llimpiesa, a cambi del compromís de consumir els olis y grasses de determinada fàbrica, contret pel senyor Serra Sulé. Inutil afegir que la fàbrica de referencia pertany a una persona de l'intimitat d'*El Diluvio,* y que no fa pas gaire temps donà moltissim que parlar.

»*Un que no bada.*»

Bufa! exclamàrem al llegir la carta.

Què hi ha de veritat en les ratlles anteriors? preguntem ara.

De moment, es innegable que davant del *Projecte* d'en Serra Sulé no ha dit *El Diluvio* aquesta boca es meva.

Y això dona dret a pensar que potser, com diu, siga el ciutadà firmant de la lletra dels que, efectivament, *no baden.*

Poc hem de tardar en saberho.

JUST

GLOSARI

1911

Tenim l'any que ve, cavallers, que ja no es el que ve: es el que som! Un any que, pel poc que s'ha vist, ens inspira gran confiansa, perquè haver arribat ja al dia cinc sense bombes, sense vagues noves, sense raons velles, sense que hagi passat en Weyler de Mediona a Mallorca, o de Mallorca a Mediona, o de Mallorca a viceversa, sense que en Lerroux y amics «incólumes» hagin tornat a fer entrades una mica triomfals, i no s'hagi cremat cap convent, ni, a les hores que escrivim, s'hagi pogut celebrar mitja setmaneta gloriosa, es pera inspirar confiansa.

El cor ens diu que serà un gran any!

Tenim de tot pera que ho pugui ser. Al «frente» de l'Ajuntament hi tenim una majoria que quasi no ens la mereixem. Ab una fe y una constancia que poques vegades hem vist, s'ha posat al cap el durnos aigua, y un poble que pot tenir hidràulica (com diria el gran Gasset, que mai l'aimant del regadiu l'haurà alabat com se mereix), se pot riure del vi y de l'aigua. Tenim a les minories un tal Lluhí, que si combat l'aigua es perquè ell es un home aixut, però que acabarà per convence's de que en un poble sense humitat els concellers no hi poden viure, y escursarà un xic els ataes; tenim el cos dels austers, que també la defensarà, no per defensa de l'aigua, sinó per atac al vi; tenim l'ànima dels taberners, que també la necessiten, pera armonisar els dos liquids, y tenim... els que paguem..., que tots tenim set de justicia..., y si ab tants a volernos be encara no fossim felissos, tenim el mar, que també es aigua..., y tenim, a l'altra banda, unes terres pera emigrarhi, que, si be són un xic aixutes de tanta gent com hi ha anat a beure, tenen un riu..., que si aquí el tinguessim ningú voldria ser regidor, perquè un poble que tingui «hidràulica», com que ja està administrat, no val la pena d'administrarlo.

Això en quant a ordre d'«idees»; ara, passant a les realitats, n'esperem grans coses, de l'any. Els dos teatres catalans s'ompliran que donarà pler; y's farà art, art serio y art jove, y sabem que ja's vènen llotgetes pera'ls «Pastorets» de l'any que ve y els «Tenorios» de d'aquí a dos anys; als estudis, laics y seglars, hi ha tanta demanadissa pera portarhi les criatures que encara no han complert divuit anys, pera que'ls ensenyin de confegir, que al trenta hú de Desembre, pera trobar dos analfabets y ferlos fer cria, com a mostra, s'haurà d'anar a la «Casa del Pueblo» y arreplegar dos regidors. Això de les clavegueres serà una cosa tan higiènica, que'l que no vulgui tenir el tifus o aquelles febres «d'aquí», que quasi ens han dat tant nom com les bombes y Montjuic, deixant la bruticia de sobre, se n'anirà a passejar per sota; a la Rambla, en lloc de flors hi posarem munts de grava; s'aixecaran molts més monuments als ciutadans un xic ilustres que no hagin estat a l'Edén ni en llocs de poca ilustració; se posaran primeres pedres allí ont fassi falta posarnhi; s'enviaran delegats, y ab això, l'higiene, el «subsuelo», l'instrucció, la llibertat, la «honradez», el «pueblo culto», y lo que's declama en els moments que'l poble necessita crits, passarem un any tan curt, que'ls altres ens tindran enveja.

Al menys tenim elements pera que sia transcendental.

«LA VERDAD EN MARCHA»

—El diari dels xinos! ...que hi ha última hora!... Ab la gran victoria radical!...

No sabem del cert si era Arquímedes, o Plató, o Miquel Servet, que deia en un moment crític: «Deixem correr el temps y esperem!»

Y quan un d'aquets tres difunts deia això, sabia lo que's deia.

Esperem assentats, diem nosaltres!

No pera esmenar la frase, sinó perquè no duem pressa.

XARAU

PAPERAM

ALMANAC DE L'ESQUELLA DE LA TORRATXA-1911.—Un exit gros y franc acaba d'assolir aquet calendari, completament reformat y millorat en sa presentació y notablement aumentat y variat en el text. Unicament una dotzena de treballs de grans proporcions, de veritable interès y de bona literatura omplenen les 112 planes de gran tamany que constitueixen enguany el volum, però tots ells resulten de tanta amenitat y de tanta transcendencia que no s'hi anyoren gens els *globulillos* a que ens tenia acostumats la popular publicació. Pera donar acabada idea de lo que es aquest calendari pera 1911, lo millor es recordar aquí el sumari de que està compost: *La creixensa de Barcelona,* per S. Sanpere y Miquel. -*L'anacoreta,* poema, per Apeles Mestres.—*Ninots de carn,* novela, per Avelí Artís.—*Cansons humorístiques.—Els balls populars.—Jocs y joguines de les criatures,* per Rossend Serra y Pagès.—*Visió de la Ciutat futura,* per Xavier Alemany.—*L'Ignoscenta,* tragedia en tres quadres, per Joan Puig y Ferreter.—*El règim municipal de Barcelona* (desde l'època romana als nostres dies), per A. Rovira y Virgili.—*El sepulturer filosop,* dialeg inverossimil, per A. March. —*La doma dels deus,* per Gabriel Alomar.—*Notes còmiques, Caricatures.* Tot això profusament ilustrat ab dibuixos originals d'Apeles Mestres, J. Sardà, J. Alegret, Picarol, y ab fotogravats de reproduccions y facsimils interessantissims. Vaja, que d'aquest almanac sí que's pot dir que, fentne pagar una pesseta, no costa ni una quarta part de lo que val.

LA NENA DEL REGIDOR LERROUXISTA

—Què voldries que't portessin els Reis, maca?
—Un «mico» de cals y guix, com el que han dut an el papà.

ALGO DE CAZA MAYOR. *Cotos de caza en Sierra Morena, por Manuel Saurí.* —Una obra que interessarà de debò a tots els que tinguin aficions cinegètiques, doncs pera ells resultarà de doble aspecte la seva lectura: baix els punts de vista de l'amena descripció y de l'ensenyansa que'n poden treure. Reconeguda per tots els nostres cassadors la gran competencia del senyor Saurí en aquestes materies, a les que ha consagrat vida y coneixements excepcionals, no dubtem que'ls veritables *sportmen* de la cassa adquiriran aquet llibre, que, per sa importancia tècnica y el seu merit literari, està cridat a obtenir una extraordinaria aceptació y a ser traduit a varies llengües, com ha succeit ab tantes altres obres del mateix autor.

LA REVOLUCIÓN PORTUGUESA, *por José Brissa.* — Es una exacta crònica dels successos ocorreguts en la veína nació a primers del prop-passat Octubre y que tingueren per conseqüencia l'implantació de la República. La recopilació de datos està bastant ben feta, y les narracions y comentaris de que van acompanyats no deixen res que desitjar. L'edició se'ns presenta profusament ilustrada ab retrats y vistes fotogràfiques, que acaben de donar amenitat a un llibre que ja ho es de sí per lo que té de document historic.

RUMANÍA, *por D. Arturo Guasch.*—Se tracta d'una ben escrita memoria que'ns demostra el progrés industrial y comercial del regne de Rumania, nació que sembla haver entrat de ple

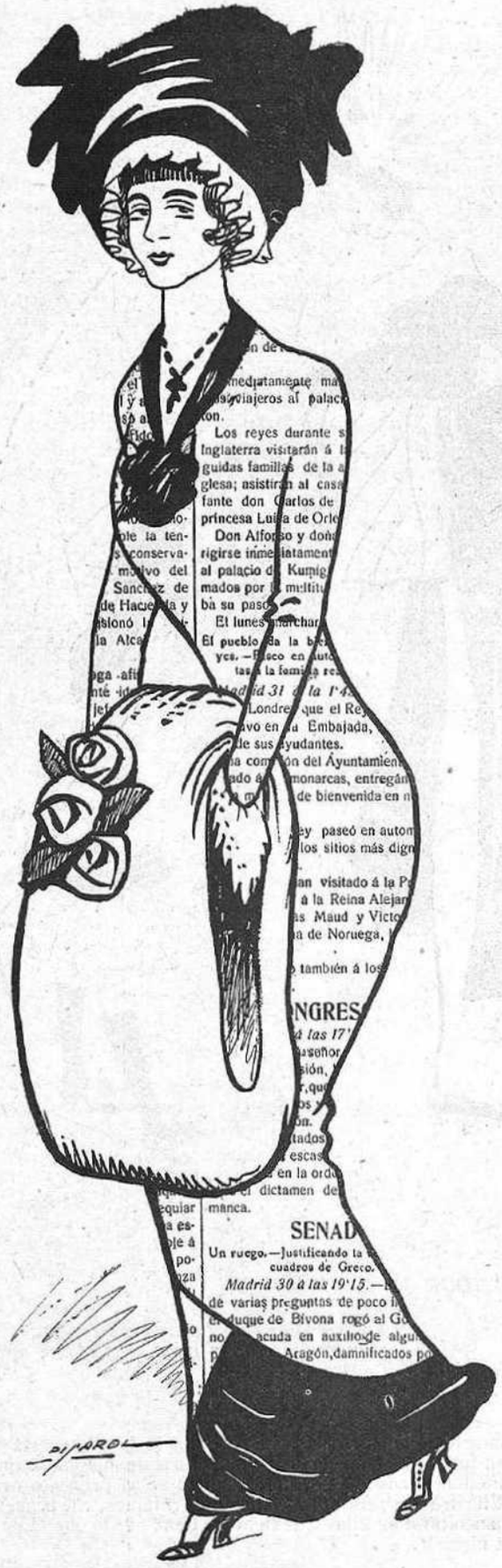

FIGURI PERA 1911

Trajo de «diari».

en la moderna activitat dels paisos més avensats. Fou llegida en el «Centre Industrial de Catalunya» pel seu autor, el secretari de dita societat senyor Guasch.

SEPT SCIENCIES

PRINCIPAL.—Les funcions d'ignoscents han cridat una regular concurrencia. Entre'ls números que van estrenarse cal mencionar el titulat *De la Patagonia,* uns ninots de molles executats per actors y dirigits pel veterano Capdevila; una pessa original del senyor Mallol, *La malaltia de moda,* que'l seu millor elogi es dir que estava molt adecuada a la diada; y un arreglo titulat *Marco Bomba a la Bona Sombra,* que, sense esser cap cosa de l'altre món, va resultar el plat fort, donant motiu als artistes a lluirhi totes ses còmiques facultats y distingintshi molt les senyores, en Capdevila y en Carabellido.

—Pera dimars s' anuncía l' estrena de *Daltabaix,* arreglo d'en Santiago Rusiñol. No cal dir si hi ha espectació pera coneixer aquesta obra, que es una de les millors del modern teatre americà. Aquell dia repicaran fort al Principal.

LICEO.—Diumenge a la nit va repetirse *Salomé,* despedintse la celebrada Bellincioni, per qual motiu hi hagué una bona entrada y un desfet d'ovacions a l'eminent artista, que tantes simpaties s'ha guanyat, en dues temporades, entre'ls nostres filarmonics que estimen en les cantants, ademés d'una bona veu, qualitats dramàtiques en el moure's y gracia en el frasejar.

Bona fortuna y... un bon principi y fi d'any desitgem a la senyora Bellincioni. Això, y que'ns torni a venir a veure ben aviat.

—Pera'l dimars estava anunciada la primera de *La Wally,* òpera del malaguanyat mestre Alfred Catalani, precursor de la nova escola italiana, artista de molta inspiració y gran talent, que sabía unir a la bella melodia armoniosos efectes tecnics, a la manera dels moderns compositors.

La Wally, segons noticies, va esser escrita en 1891 y estrenada un any més tard a Milà. Tenim entès que l'empresa del Liceu ha procurat posar l'obra ab tots els respectes que precisen els seus mereixements.

En l'impossibilitat de donar compte de l'estrena, aplassem la revista pera'l número proxim.

ROMEA.—Els programes d'Ignoscents varen atraure un bon nombre d'espectadors, amics de la rialla ingenua. Va riure's molt una parodia de la darrera obra d'en Gual y alguns números d'atraccions escadusseres. L'arreglo d'*El testament,* ab l'anyadit del vals d'*El conde,* també va resultar forsa.

—Diumenge, en honor de la caravana ivissenca, va donarse una lluida funció quin programa'l formaven dues obres d'en Pous y Pagès: *L'endemà de bodes* y *Un cop d'estat.*

—En el *seno* d'aquesta empresa s'hi ha produit alguna revolució, que no tardarà gaire en trascendir als cartells en reformes positives. Si aquestes han d'esser *mejorando lo presente* y pel bé de la nostra escena... ben vingudes siguin.

ESPAÑOL.—Avui debuta, en aquet popular teatre del *Paralelo,* una companyia italiana. Gènero: òpera y sarsuela gran. Dirigeix el quadro el professor Guerra y compta ab un gran *elenco* de cantants, de ball, de comparseria, etc. El repertori es el següent: *Carmen, Traviata, Lucia di Lamermoor, Sonambula, La figlia del regimento, Il barbiere di Siviglia, Elixir d'amore, Cavalleria rusticana, Crispino e la comare,* etc.

El debut se farà ab la primera de dites obres.

IMPERIO.—S'hi ha estrenat darrerament una opereta en tres actes. Porta per titul *La novia millonaria;* la lletra es dels senyors Arqués y Güell y la música del mestre Besté. L'obra resulta entretinguda y no està mal escrita. Tres números de la partitura meresqueren els honors del bis. L'execució molt discreta. El decorat y el vestuari, acceptables.

L. L. L.

ESQUELLOTS

Accentuarse el fret, desaprovar el Governador el concert del guix y el ciment, anarse'n els pressupostos a cá'n Taps y posarse malalt el senyor marquès de Marianao, ha sigut tot hu.

Y es lo que ara la gent se pregunta:

La malaltia de don Salvador ¿ab quin d'aquets tres fets ha de relacionarse? ¿Ab la mort dels pressupostos municipals, ab l'anulació del concert del guix o ab la formal aparició del fret?

Vagin a saberho!... Nosaltres, lo unic que podem dir es que la repentina malaltia de l'ilustre veí de Cambrils se sembla bastant an aquells oportunissims mals-de-ventre de que'ls bailets solen sentirse atacats... quan es hora d'anar a estudi.

¿Será, en efecte, així?

Temps ens queda pera averiguarho.

Ara rai que l'any es llarg!...

Conseqüencies místiques.

Aquets dies, són molts els centres catolics en els quals s'hi representa *Els Pastorets*.

Però sabut es, també, que en els teatrets d'aqueixes societats no es permès treballarhi dònes.

Un dia abans de les festes, comentant el programa de la funció, dos lluisos sostenien el següent dialeg:

—Y qui farà de Mare-de-Deu, doncs?... un home?...

—No, ximple... Que no sabs que la Mare-de-Deu la *suprimim*, nosaltres.

Acostantse cada dia més als seus afins els lerrouxistes—que ja el passat Novembre varen portarlo ab els seus vots a la Co-

LA SETMANA GRÀFICA

NOTES BARCELONINES

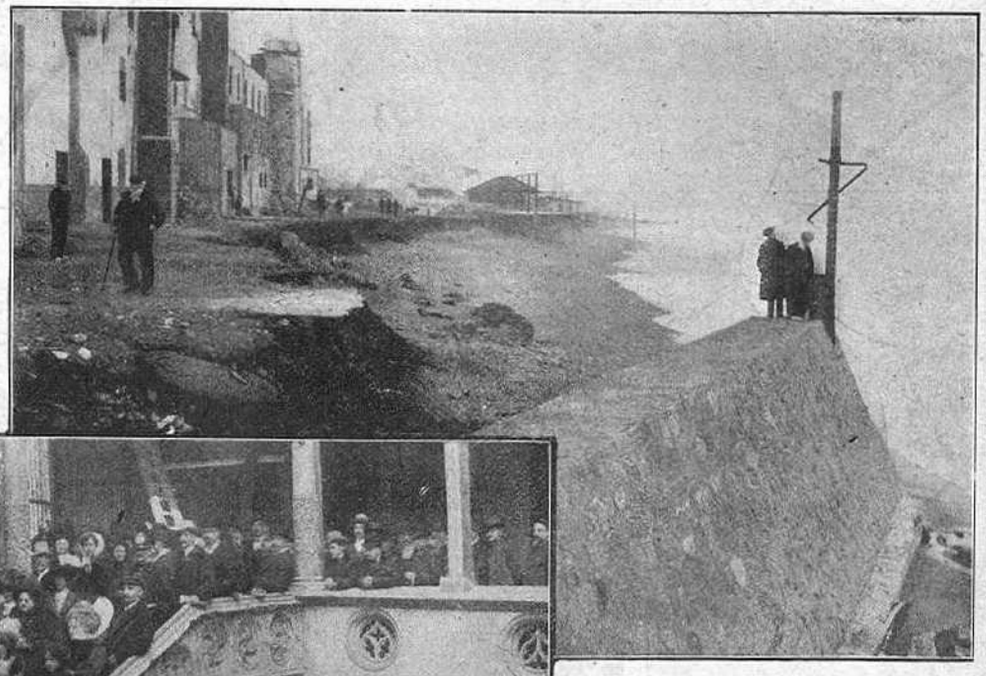

El darrer temporal de mar.— Les onades destrueixen sòlides construccions veïnes a la platja.

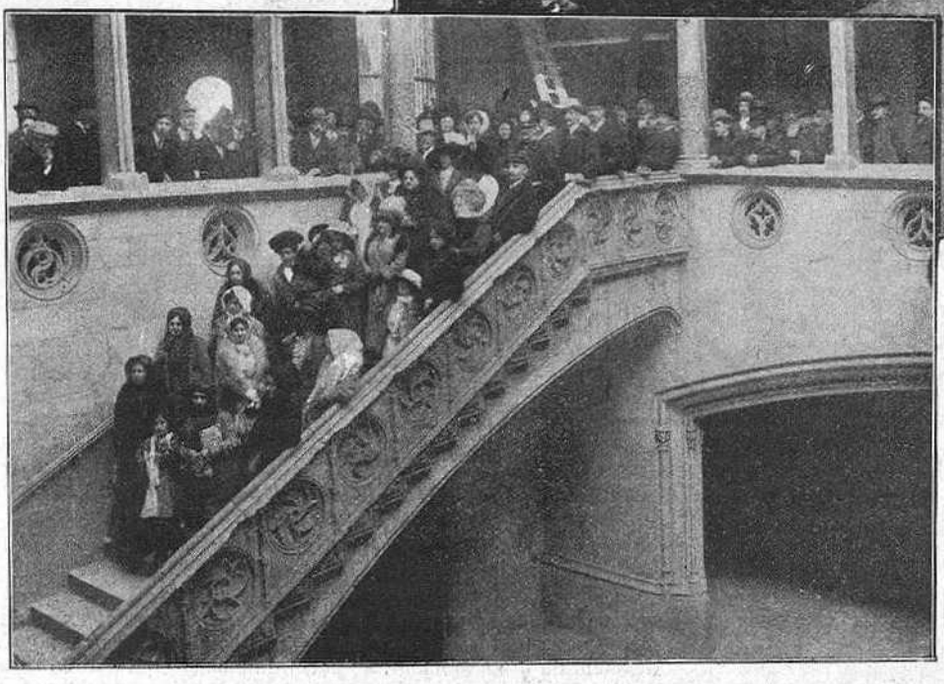

Els ibisencs vinguts a la nostra ciutat, visitant el palau de la Diputació provincial.

missió mixta—el senyor Marial, en plena sessió del Municipi, ha dit que'ls nacionalistes d'*El Poble* són els «magatzemistes de l'amor a Barcelona».

Com que nosaltres ab l'amor a Barcelona no hi comerciem, no sabem si d'aquest article n'hi ha magatzemistes o venedors a la menuda.

Però, contraientnos a l'assumpte d'*autos* y valentnos d'una frase que no fa gaire ens ha vingut de Madrid, ens permetrem dir al ja famós regidor:

«Sus explicaciones no nos han convencido.»

Y... prou.

D'un diari de Manresa del dia 30 del passat Desembre:

«Se'ns acaba de comunicar que avui, a Sant Feliu Sasserra, els lladres han saquejat la caixa de caudals de l'Ajuntament.»

Velsaquí una cosa que a Barcelona es impossible que succeixi.

¿Pregunten per què?

Perquè la caixa de caudals del nostre Ajuntament fa ja una pila de temps que es completament vuida.

Arseni Lupin *modern style*.

Un lladregot vulgar ha corregut aquets dies per Barcelona vestit de frare y demanant almoina pera una iglesia en construcció.

Es clar, moltes de les families *pudientes* que diuen «Deu l'ampari» als veritables menesterosos, veient que's tractava d'un pobre religiós, encara que alguns dubtessin de l'autenticitat, no gosaven dirli que no, y el *mano* anava fent el paquet.

Se comprèn...

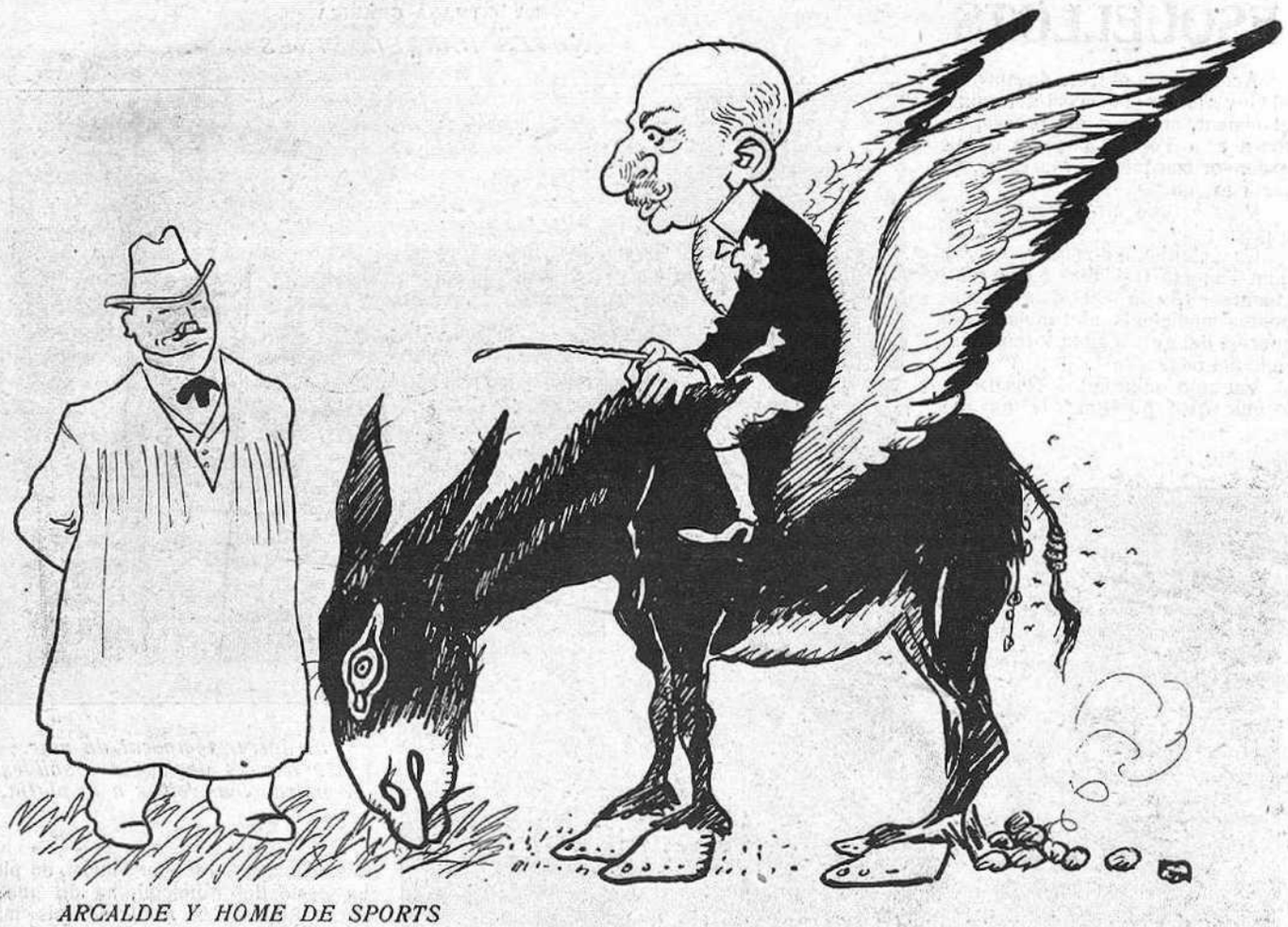

ARCALDE Y HOME DE SPORTS

—¿De què s'extranya?... ¿De que un aristòcrata com jo vagi muntat en el «Progrés»?... La qüestió es anar a cavall, home.
—Es que'm sembla que això no ho es un cavall...

L'habit no fa el monjo, però no deixa de fer cert respecte això de tirar un frare escales avall.

¿Irán á la cárcel?, pregunta el diari del *caudillo*, referintse als socis de l'«Unió Gremial», que, desde que varen declarar la guerra als difunts pressupostos municipals, s'han convertit, per' aquell periodic, en la gent més perversa del món.

¿Irán á la cárcel?

¡Qui sab!...

Potser sí que hi vagin el dia en que, com tot Barcelona espera, la Justicia's determini a enxiquerarhi uns quants regidors.

Visitar als presos, sempre ha sigut considerat com una de les més hermoses obres de misericordia.

Dos mots sobre l'incident ocorregut entre'ls senyors Lluhí y Marial en la sesió de la Junta de Vocals Associats.

Per un instant va semblar que allò era'l comens d'un saneament que tots desitgem pera l'Esquerra catalana. Lo que en les converses particulars tothom ansia, les famoses conveniencies públiques ho dissimulen y falsegen continuament. Ara, per fi, una conxorxa de prohoms, a casa d'en Vallés y Ribot, ha desagraviat an en Marial, sacrificant la purificació del partit a la por a les excisions; encara que'ls partits no puguin purificarse sense aquestes excisions.

Nosaltres, en aquest punt, podem parlar clar. Quan en Marial va esser presentat pera regidor, nosaltres publicàrem el seu retrat com a un dels que *no eren candidats nostres* ni deurien esser regidors. Y aquesta mateixa conducta nostra no s'es desmentida ni un moment, ab perill de passar com a afavoridors del lerrouxisme, aquest lerrouxisme que tot just ara alabava an aquell mateix Marial, el més odiat altre temps per la colla d'*El Progreso*.

Y no s'ens digui que nosaltres, en aquest cas, som, com s'ha dit tantes vegades, uns pertorbadors dintre'l partit. Al contrari, l'excisió la fan els prohoms; ja que són ells qui no estan conformes ab el partit. Ells podran desagraviar a certs senyors; però el partit ja fa temps que'ls té judicats; y si pogués parlar, parlaria ben clar y ben alt.

¿Què passa a Portugal?...

Intrigats per les alarmadores noticies que desde fa alguns dies ens arriben de la veína nació, varem preguntarho a un portuguès amic nostre, molt al corrent de les interioritats de la seva terra.

—¿Què es tot això que li està succeint a la nova república?

Y ¿saben què'ns va contestar?

Va donarse un copet a la butxaca dreta de l'ermilla y ens va dir:

—¡Què volen que sigui!... Falta de *reis*...

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.° 2

ALMANAC La Campana de Gracia

PERA 1911

POLITIC - CLERICAL AB LLICENCIA DE L'ORDINARI

Se ven a 2 rals per totes les parroquies de Catalunya

NOVEDAD

RAFAEL LÓPEZ DE HARO

ENTRE TODAS LAS MUJERES

NOVELA

Un tomo en 8.° . . . . . Ptas. 3'50

NOVEDAD

OBRA SENSACIONAL

A. M. D. G.

La vida en los colegios de jesuitas

Un tomo en 8.° . . . . . Ptas. 3'50

ALMANAC L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, pera 1911

PREU: UNA PESSETA

TAPES AB PLANXES DAURADES PERA ENQUADERNAR

L'Esquella de la Torratxa

Tapes soles . . . . . Ptes. 2'50

» y enquadernació. . . . . » 3'50

NOVEDAD

La Farándula

NOVELA

Un tomo en 8.° . . . . . Ptas. 3'50

EDICIONS POPULARS D'EN SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició) . . .	Ptes.	1	La «merlenda» fraternal. (Quart miler)	»	1
El místic. (2.ª edició)	»	1	L'heroe.	»	1
Oracions. Am música d'E. Morera. (8.ª edició)	»	1	Llibertat!	»	1
Fulls de la vida	»	1 (Agotada)	La fira de Neuilly	»	1
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	Ptes.	1	Els savis de Vilatrista.	»	1
El bon policia.	»	1	L'auca del senyor Esteve. . . .	»	1
Monolegs.	»	1	L'hereu Escampa	»	1
La bona gent.	»	1 (Agotada)	En Tartarin als Alps	»	1
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler).	»	1	La llei d'herencia.	»	1
El pati blau.	»	1	Aucells de pas.	»	1
El poble gris.	»	1	La intelectual	»	1
La mare. (8.ª edició). (Quinzè miler)	»	1	El redemptor	»	1
L'alegria que passa.	»	1	Cors de dòna	»	1
			El Teatre per dins	»	1
			Dol d'«alivio»	»	1

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

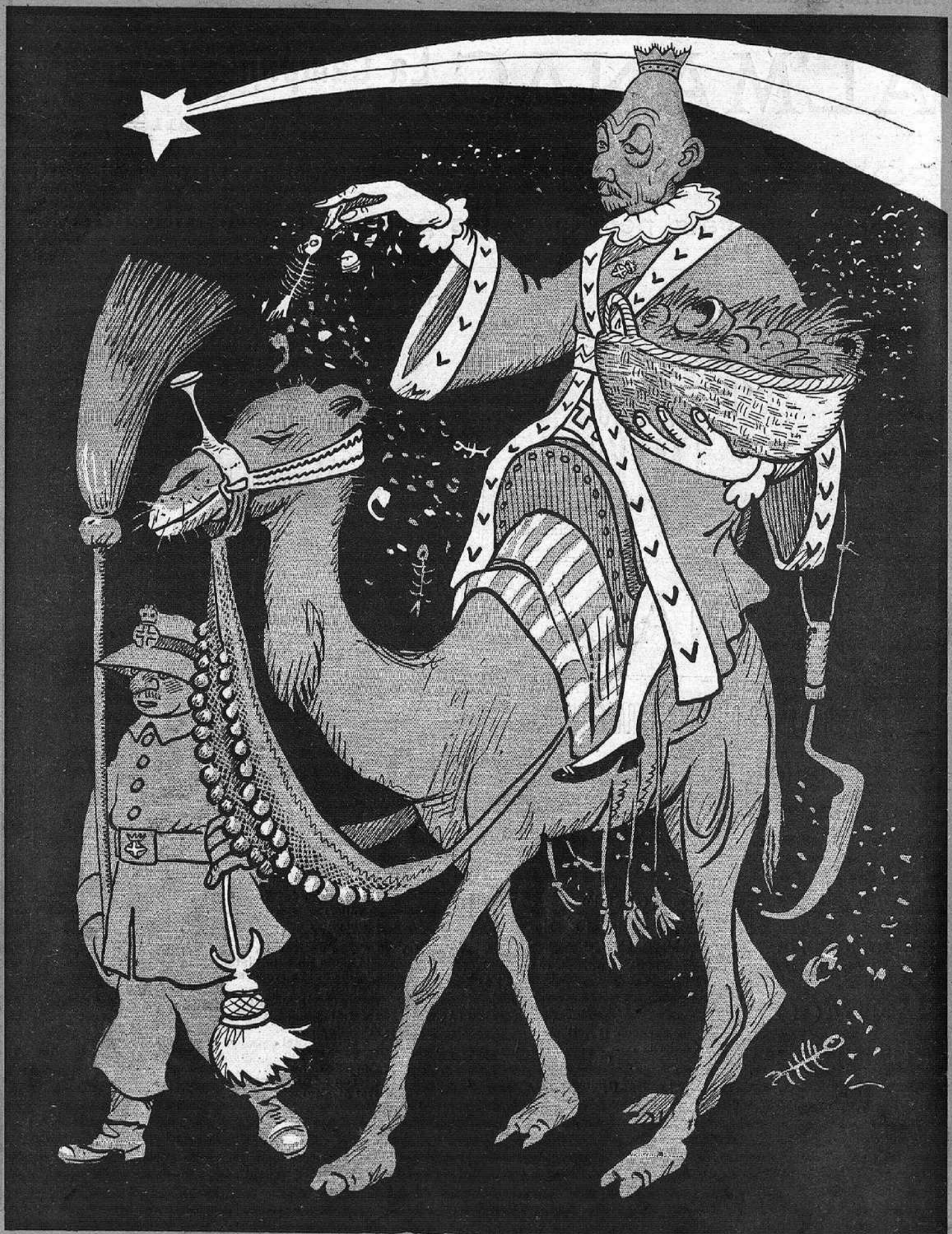

NIT DE REIS

Darrera dels dos reis blancs el rei negre, abans, venia... Enguany hi ve'l rei «moreno», repartint escombraries.